

Notatki ze spotkań dla przedsiębiorców zainteresowanych tematyką prowadzenia działalności na obszarach Natura 2000 w ramach Partnerstwa Naturowego – woj. zachodniopomorskie II

I spotkanie

Miejsce: Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski w Szczecinie, ul. Józefa Piłsudskiego 40-42, sala 400 (IV p.)

Termin: 17.04.2013 r., godz. 10.00-15.00

Warsztat poprowadzili Liderzy TK- BSzB dr. inż. Zbigniew Zbroja i mgr inż. Jacek Scheibe. Uczestnicy warsztatu przedstawili swoje oczekiwania, oraz poruszyli tematy ich zdaniem wymagające szybkiego rozwiązania.

Wielokrotnie podkreślane bariery zdefiniowane podczas warsztatu to:

- brak wiedzy i kompetencji IST wśród urzędników samorządów lokalnych, negatywne ustosunkowanie się do idei „świadomości ekologicznej”,
- brak właściwej interpretacji przepisów prawa Unii Europejskiej do prawa polskiego,
- brak systemu skupu selekcjonowanych odpadów m. in. leków przeterminowanych,
- nie ma premiowania postaw „PRO – BIO”.

Zostały zasygnalizowane potrzeby :

- uświadomienie potrzeb społeczności lokalnych w otoczeniu biznesu,
- zbieranie i upublicznianie wiedzy o zagrożeniach,
- identyfikacja obszarów czystych ekologicznie i ich promocja „Rekomendacja”,
- kreowanie i promowanie indywidualnych korzyści z zachowań lub bycia „PRO-EKO”,
- potrzeba zidentyfikowania atrakcji przyrodniczych z udziałem leśników, przewodników, pasjonatów, myśliwych i żeglarzy.

Zdefiniowano również propozycje usług:

- związanie przedsiębiorców lokalnych z terenem ich działania i popularyzowanie tych terenów /w nazwach firm, w wydarzeniach kulturalnych, w lokalnych certyfikatach itp./
- warsztaty dla przedsiębiorców w partnerstwie z samorządami,
- wyjazdy i rejsy studialne po obszarach NATURA 200 celem zapoznania się z działalnością społeczności lokalnych na tych obszarach przyrodniczych.

II spotkanie

Miejsce: „SEKTOR 3” Al. Wojska Polskiego 63

Termin: 23.04.2013 r., godz. 10.00-15.30

V-ce prezes TK BSzB Jacek Scheibe na wstępie przypomniał uczestnikom wyniki ustaleń z poprzednich warsztatów. Zostały wypunktowane bariery, zasygnalizowane potrzeby przedsiębiorców oraz zdefiniowano propozycje usług.

Następnie uczestnikom przedstawiono Dyrektywy Unijne dot. regulacji prawnych w obszarach prawnie chronionych oraz sposoby ich realizacji na terenie naszego kraju. Jacek Scheibe mówił o konieczności szybkiego przystosowania się przedsiębiorców do zasad społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) jaka występuje w krajach Unii Europejskiej, a w szczególności w Holandii i Szwajcarii. Przystępując do planowania inwestycji należy wpięrow przeprowadzić rozmowy z sąsiadami o swoim pomysle, a później wybierać technologię do jej realizacji.

Z ustawy z dn. 16.04.2004r (z poprawkami z dn. 13 marca 2013r) „O ochronie przyrody” uczestnicy poznali definicję z Art.2 „ochrona przyrody w rozumieniu ustawy polega na zachowaniu zrównoważonym, użytkowania oraz odnawiania zasobów, tworów i składników przyrody.”Prowadzący omówił jak należy realizować inwestycje na terenach Natura 2000, kolejność przygotowywania dokumentacji, w tym opisanie zastosowanej technologii i procedur. Ważne jest zachowanie zasad kompensacji na terenach chronionych, w szczególności na terenach chronionych, takich jak np. Natura 2000.

Kolejna ważna dla przedsiębiorców to Ustawa z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Opublikowana w Dz. U. z dn. 7 listopada 2008 r. i będące z nią w bezpośredniej korelacji Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2009r mówiące o przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W tym kontekście Jacek Scheibe omówił podstawowe zasady przeprowadzenia postępowania procedury OOŚ, w szczególności z uwzględnieniem zasady BAT (Najlepsze Dostępne Techniki). Jacek Scheibe omówił podstawowe definicje, w kontekście ustawy „Prawo ochrony środowiska” oraz najnowszych dyrektyw.

Jacek Scheibe omówił zasady tworzenia „Planów ochrony” dla Obszarów Natura 2000. Ideą ochrony środowiska w Unii Europejskiej jest kompleksowe podejście do problemu ochrony środowiska.

Bariery wskazane przez uczestników spotkania były następujące: niekompetencje urzędników z wydziałów urbanistyki i ochrony środowiska w tzw. ochronie środowiska - obszar wiedzy jest ogromny, naszpikowany ustawami (ok. 40) i aktami wykonawczymi (ponad 300), a dodatkowo *wytycznymi*, które nie są jednak prawem. To wszystko powoduje, że najgorzej zagadnienia zrównoważonego rozwoju jest pojmowane na poziomie gminy, a ten obszar znajomości tematu jest najgorszy.

Prowadzący Jacek Scheibe stwierdził, że OCHRONĘ ŚRODOWISKA NALEŻY POJMOWAĆ INACZEJ I MOŻNA ZAMIENIĆ W SUKCES, POGŁĘBIAJĄC WIEDZĘ. Prowadzenie działalności inwestycyjnej nie należy utożsamiać wyłącznie jako część kosztową, ale stosując zasady BAT wykorzystać, zgodnie z poszanowaniem zasobów przyrodniczych, tworząc kolejne źródła przychodów (zysków).

Warsztaty od strony merytorycznej przygotowali Zbigniew Zbroja i Jacek Scheibe. Prezentacje podczas warsztatów przedstawił i przeprowadził W-ce prezes TK BSzB Jacek Scheibe, sekretariat prowadziła Anna Marczyńska, dokumentację fotograficzną wykonał Zdzisław Kilarski.

III spotkanie

Miejsce: Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski w Szczecinie, ul. Józefa Piłsudskiego 40-42, sala 400 (IV p.)

Termin: 07.05.2013 r., godz. 10.00-15.00

Prowadzący warsztaty Jacek Scheibe przypomniał najważniejsze Ustawy z poprzedniego warsztatu dotyczące : przygotowania i realizacji inwestycji na terenach Natura 2000 w świetle szczególnie w świetle zapisów ustaw: ochronie przyrody, o ochronie środowiska. Zwrócił uwagę na często nie zauważane kwestie związane z organizmami ożywionymi i tworami nieożywionymi, oraz na stanowiska archeologiczne, jak też inne formy, np. głązy narzutowe.

Omówił też ustawę o ochronie środowiska, później nazwaną prawem o ochronie środowiska, której tekst jednolity ogłoszono w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 23 stycznia 2008r. Omówił też Prawo wodne, a w szczególności zapisy dot. korzystania z wody (pitnej) oraz o odprowadzaniu ścieków. Wskazał też na inne akty prawa, np. ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawę o nawozach i nawożeniu, a także na ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która określa i reguluje postępowanie na obszarach jej podlegających.

Wydobywanie surowców (naturalnych zasobów ziemi), podlegają zapisom ustawy prawo geologiczne i górnicze i są jednymi najbardziej szkodliwymi dla stanu środowiska działaniami, szczególnie przy wydobywaniu węgla brunatnego lub siarki metodami odkrywkowymi. Wydobycie siarki jest szczególnie niebezpieczne, gdyż urobek, to bardzo toksyczny dla środowiska pierwiastek. Jedną z ważniejszych ustaw jest ustawa o transporcie kolejowym - w latach poprzednich, przy budowie nie brano pod uwagę siedlisk, zasobów leśnych oraz istniejących tam ekosystemów, brakowało procedur i określonych przepisów prawa. W obszarze ok. 40 ustaw dot. ochrony środowiska jedną z tych które muszą być brane pod uwagę jest ustawa o Państwowej Straży Pożarnej – stosowanie substancji gaśniczych zawierających środki chemiczne zabierające tlen ze środowiska przy gaszeniu obszarów leśnych.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dn. 10 listopada 2010r w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz. U. z dn. 12 listopada 2010r reguluje i klasyfikuje przedsięwzięcia inwestycyjne, poprzez wykaz konkretnych parametrów przedsięwzięcia inwestycyjnego. Dyrektywy Unijne możemy stosować wprost lub implementować do prawa krajowego – mówią o tym przypisy zawarte w ustawach.

Gościem warsztatów była pani BARBARA BOŻEK leśnik ze szkółki w nadleśnictwie myśliborskim z wieloletnim stażem pracy. Przedstawiła swoją drogę zawodową - mówiła jak praca staje się pasją na całe życie. Prowadziła warsztaty dla dzieci i młodzieży w nadleśnictwie myśliborskim, a na zajęcia przyjeżdżała młodzież z całego województwa. Uczestnikom warsztatów przedstawiła prezentację - LAS: co nam daje, jak powstaje, od sadzonki do drzewa produkcyjnego, cykle życia lasu, oraz odnowienia naturalne i sztuczne. Najbardziej efektywne życie w lesie toczy się w glebie.

Pani leśnik przedstawiła jak funkcjonuje przedsiębiorstwo LASY Państwowe, które są całością, a nadleśnictwa mają działy produkcyjne. Omówiła też zagadnienia lasów porolnych powstających na nieużytkach i ugorach. W lasach jest ograniczona ilość chemii, stosuje się jeden środek ściśle kontrolowany, wykorzystywane są naturalne środki np. wywar z czosnku, pokrzywy. Prowadzenie lasu jest bardzo trudne, dużo zagrożeń występuje w środowisku. Obecnie prace w lesie są w pełni zmechanizowane, wykorzystuje się specjalistyczne maszyny, które w dużym stopniu ułatwiają pracę.

Pani Bożek w swojej prezentacji wykorzystwała specjalistyczne plansze przedstawiające:

- proces od sadzonki do drzewa produkcyjnego
- pory roku w lesie
- co nam daje las
- zegar ptasiego śpiewu,
- maszyny i ich zastosowanie w lesie,
- warstwowa budowa lasu.

Każdy uczestnik warsztatów otrzymał opracowania w formie broszur z cyklu: „Przyrodę poznać i zrozumieć”; „Zwierzęta w mojej okolicy”, „Rośliny mojej okolicy,” Rośliny „Deptane na drogach”, „Woda źródłem życia”, oraz pakiet edukacyjny – „las poznać, przeżyć, zrozumieć” wydany przez Nadleśnictwo w Kliniskach.

Po prezentacji uczestnicy zdawali pytania, a pani Barbara Bożek szczegółowo odpowiadała.

W kolejnej części spotkania uczestnicy zajęli się poznaniem procedury oceny oddziaływania na środowisko, w aspekcie przygotowania procesu realizacji przedsięwzięcia. Postępowanie OOŚ – kwalifikowanie projektów, dla jakich przedsięwzięć należy prowadzić procedurę OOŚ oraz opracowanie raportu.

Prowadzący, Jacek Scheibe, omówił warunki dla których organ administracji, wydaje postanowienie i decyzję o prowadzeniu inwestycji, i które dokumenty są ważne z mocy prawa. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko wymaga planowanych działań, a organ realizuje procedurę oddziaływania na środowisko na wniosek przedsiębiorcy, chcący realizować przedsięwzięcie. Karta informacyjna przedsięwzięcia (KIP) przygotowywana jest przez inwestora, i służy przeprowadzeniu procedury OOŚ. Podobnie jest w przypadku realizacji raportu OOŚ. Raport OOŚ powinien zawierać treści wynikające z art. 66 Ustawy OOŚ, a w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach określa się warunki niezbędne do przeprowadzenia procesu inwestycyjnego.

Prowadzący omówił model **Business Model Canvas**, tj. myślenie modelem biznesowym, który winien być realizowany przez przedsiębiorcę.

Na koniec spotkania prowadzący omówił wypracowane już wcześniej bariery i sposoby realizacji zadań na terenach Natura 2000.

Warsztaty opracował Zbigniew Zbroja, warsztat przeprowadził Jacek Scheibe, gościem była Barbara Bożek (leśnik ze szkółki w nadleśnictwie Myślibórz).

IV spotkanie

Miejsce: Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski w Szczecinie, ul. Józefa Piłsudskiego 40-42, sala 400 (IV p.)

Termin: 14.05.2013 r., godz. 10.00-15.00

Prowadzący warsztaty Jacek Scheibe przypomniał przebieg prac zrealizowanych podczas 3. spotkania w dniu 7.05.2013 roku.

Spotkanie (4/4) dokonało podsumowania z dyskusji na poprzednich spotkaniach oraz określiło występujące bariery oraz potrzeby przedsiębiorców, a także nakreśliło potrzeby usług dla przedsiębiorców.

I tak:

Bariery:

1. Często występujący brak kompetencji urzędników wynikającej z braku wiedzy na temat ochrony przyrody, co powoduje niejednoznaczność interpretacji zapisów istniejącego prawa, a także z zapisów prawa ochrony środowiska.
2. Zbyt wolne wdrażanie dyrektyw UE na obszarze Polski. Dyrektywy UE są implementowane do polskiego prawa b. często z wielomiesięcznym opóźnieniem, np. dyr. 2008/98/WE (Ustawa o odpadach), która obowiązuje w UE od 12.12.2010 roku, a w polskim prawie funkcjonuje od 17.01.2013 roku.
3. Brak umiejętności opracowania złożonych projektów i zarządzania nimi, szczególnie realizowanych na obszarach prawnie chronionych

Potrzeby przedsiębiorców:

1. Jest pilną potrzebą stworzenie prężnych ośrodków informacyjnych, w których przedsiębiorcy uzyskiwaliby pełną wiedzę nt. możliwości prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach chronionych prawem, szczególnie na obszarach Natura 2000. Tworzenie takich ośrodków winno być powierzone osobom kompetentnym, szczególnie z długoletnim stażem, a ponadto legitymujących się faktycznymi wdrożeniami projektów.
2. Aktywizacja administracji samorządowej oraz przedsiębiorców winna współpracować z sobą na każdym etapie projektowania przedsięwzięcia inwestycyjnego, szczególnie w tematyce przewidywanych i projektowanych technologii, dla których bardzo często brak jest wyznaczonych właściwych parametrów środowiskowych.

Potrzeby usług dla przedsiębiorców:

1. W zorganizowanych ośrodkach informacyjnych przedsiębiorcy uzyskiwaliby od kompetentnych osób komplet informacji dot. procedur związanych z wdrażaniem przedstawianych projektów.
2. Inną formą współpracy winny być przeprowadzane warsztaty w partnerstwie przedsiębiorca-administracja.

Spotkanie z JST

Miejsce: Urząd Marszałkowski Woj. Zachodniopomorskiego

Termin: 3 i 5.04.2013 r.

3 i 5 kwietnia 2013 r. Lider Partnerstwa spotkał się z p. Jerzym Ruszałą i Krzysztofem Żarną (oba panowie są Zastępcami Dyr. Wydziału Strategii Urzędu Marszałkowskiego), z którymi omawiana była współpraca Partnerstwa ze stroną niemiecką.